

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н.КАРАЗИНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ

«ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ»

Тези доповідей

Всеукраїнської науково-практичної конференції

29-30 березня 2018 року

Харків – 2018

кольоропозначень в кількісному відношенні, але і урізноманітнити їх структурно-семантичні типи.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Уфимцева А. А. Лексическое значение: принцип семиологического описания лексики / А. А. Уфимцева. – Москва : Наука, 1986. – 240 с.

«ЦВЕТНЫЕ» ВЫРАЖЕНИЯ В КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ (汉语颜色词)

Губарева Анна Андреевна, Чернюх Мария Андреевна, студентки 5 курса

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С.Сковороды

Научный руководитель: к.ф.н. Рудая Н.В.

Каждый цвет в китайской культуре имеет символическое значение, а смысл каждого цвета напрямую пересекается с культурными особенностями, которые сложились исторически, что нашло отражение в современной лексике китайского языка. Рассмотрим это на примерах основных цветов.

1. Красный цвет 红 издавна символизировал огонь, являлся цветом торжества, праздника, счастья и силы. В современном языке он также имеет значение «популярный»:

这个明星最近特别红，很多人都喜欢她。（非常受欢迎）“Эта знаменитость в последнее время очень знаменита, она нравится всем”.

眼红 глаза лопаются от зависти, завидовать.

他一看到别人成功就眼红。（羡慕；嫉妒）“Когда он видит чужой успех, то глаза лопаются от зависти”.

2. Черный цвет 黑 в печатной лексике имеет широкий спектр смыслов, включающий зло, болезни, повреждения, тяжесть. Например:

背黑锅 отдуваться (за чужую вину), быть козлом отпущения; досл. нести на спине черный котел.

你还是赶快承认错误吧，我可不想替你背黑锅。（是一个固定的俗语，表示替别人承担责任）“Быстрее признавай свою ошибку, я совсем не хочу за тебя отдуваться”.

有色眼镜 цветные очки, смотреть через розовые очки.

别人说我总是用有色眼镜看人。“Люди говорят, что я смотрю на других сквозь призму розовых очков”.

心灰意懒 пасть духом, опустить руки, разочароваться.

不是我心灰意懒！（灰心失望）“Не пал я духом”!

3. Белый цвет 白 имеет более негативный оттенок, как и большинство выражений, где присутствует слово «белый». Следует предположить, что причиной этого выступает то, что в Китае белый цвет является цветом

траура и символизирует утрату или потери (например, потерю времени, в значении «напрасно»). Приведем несколько примеров:

说白了 проще говоря, попросту сказать.

我不是不知道, 说白了, 就是不想告诉你。 “Дело не в том, что я не знаю, я попросту не хочу тебе говорить”.

白眼 закатывать глаза, смотреть косо.

他说错话了, 站在旁边的女朋友白了他一眼。 “Он сказал неправильно, а его девушка, которая стояла рядом, закатила глаза”.

白 + V 了 напрасно, зря.

昨天我去银行换钱, 但是到那儿到时候银行已经下班了, 白去了一趟。 (浪费了时间和精力, 但是事情没有做成) “Я вчера пошел в банк менять деньги, но к тому времени он уже закрылся, зря ходил”.

4. Желтый цвет **黄** имеет вульгарный, неуместный, запретный смысл. Можно предположить, что данный смысл приобрелся исторически. Древние императоры резервировали желтый цвет для своего исключительного использования, каждый посторонний, осмелившийся его носить, немедленно предавался смерти.

搅黄 испортить

气死我了, 好好儿的计划, 都被你搅黄了。 (事情失败或计划不能实现; 放在句子结尾, 必须“了”) “Вывел меня из себя, ты испортил все отличные планы”.

黄色网站/ 小说 порнографический сайт/ литература порнографического хар-ра

如果收到陌生的邮件, 千万不要打开, 很可能是病毒或黄色网站的链接。

(“黄色网站”或“黄色小说”表示和性爱有关系, 色情的。) “Если ты получил письмо от незнакомого почтового ящика, ни в коем случае не открывай его, скорее всего это вирус или ссылка на порнографический сайт”.

5. Значение выражения «быть обманутым партнером» с употреблением зеленого цвета **绿** появилось в древнем Китае, когда мужья женщин легкого поведения носили зеленые головные платки:

戴绿帽 носить рога, быть обманутым партнером; досл. носить зеленую шапку. Также зеленый цвет используется в значении «экологически чистый» или «экология».

他老婆偷偷地跟别人在一起了, 他被人戴了绿帽子。 “Его жена была тайком с другим мужчиной, ему «наставили рога»”.

绿色出行 ездить на экологически чистом виде транспорта

我们要注意环境, 绿色出行。 (绿色是树和草的颜色, 表示健康和环保)

Таким образом, мы можем прослеживать явное отражение особенностей культуры и исторических событий Китая в современной китайской лексике. Отсюда можно сделать вывод, что цвета так часто

присутствуют в китайском языке в силу визуализации иероглифов и понимания носителями языка семантики слов.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Делюсин Л. П. Китай: традиции и современность. — М.: Наука, 1976. — 294–335 с
2. Deng Fang, Liu Lixin Handbook of Chinese Idioms. — Peking University Press, 2007. — 284 с. / [Электронный ресурс] — <http://www.twirpx.com/file/652864/> (10.05.2015).

МОВНА ТА КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КИТАЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ (на матеріалі чен'юй)

Гунько Д. І., Донець П.М.

Мова неминує та нерозривно пов'язана з культурою. Адже кожна мова вбирає до себе дещо від конкретної своєрідності своєї нації і, в свою чергу, діє на неї у тому ж напрямку. У системі будь-якої мови особливе місце займають фразеологізми, і китайська мова не є винятком. Фразеологізми китайської мови передають та показують специфіку національного характеру народу, в них проявляється увесь колорит та особливості розвитку мови, її історії. Образи, зафіксовані у фразеологічному складі мови, обумовлені особливостями матеріальної, соціальної та духовної культури і свідчать про національно-культурний досвід та традиції народу.

Національно-культурна специфіка фразеологізмів безпосередньо пов'язана з проблемами людської свідомості, співвідношенням мови та мислення, мови та культури. Зараз проблема мовної та національно-культурної специфіки фразеологічної системи мови залучає увагу багатьох лінгвістів, різноманіття поглядів на це питання, а також незгасаючий дискурс щодо нього обумовлюють **актуальність цього дослідження**. **Об'єктом дослідження** цієї курсової роботи є фразеологія китайської мови, зокрема чен'юй, **предметом дослідження** виступає їхня мовна та культурна специфіка.

Фразеологічна система будь-якої мови є самобутнім, складним, комплексним явищем, що відноситься не тільки безпосередньо до мови, а й також зароджується, існує та розвивається у тісному зв'язку з людиною, його свідомістю, мисленням, досвідом його духовної та практичної діяльності [1, с.298]. Сьогодні для визначення фразеологізмів китайської мови використовується термін 熟语 [shúyǔ]. Найбільш розповсюдженою класифікацією китайських фразеологізмів є класифікація Ма Гофаня. За його думкою, можна виділити п'ять розрядів фразеологізмів: чен'юй (成语) - ідіома; яньюй (谚语) – прислів'я; сехоуей (歇后语) – недовітка-інакомовлення; гуаньюй (惯用语) – фразеологічне поєднання; суюй (俗语) – приказка.